

BOEKBESPREKINGEN

HET LEVENDE ARCHIEF ALS NIEUWE VOORSTELLING

Karen Schilders, *Legacies marching on. Vincent Dunoyers mediale bemiddeling van dansrepertoire*, AGENT – New Theses in Performance Research (eds. K. Pewny en K. Röttger), vol. 3, Marburg: Tectum Verlag, 2014, 127p., (ISBN 978-3-8288-3313-5)

In *Legacies marching on. Vincent Dunoyers mediale bemiddeling van dansrepertoire*. behandelt Karen Schilders de relatie tussen dans en verleden in het werk van de Franse choreograaf en danser Vincent Dunoyer. Deze laatste ging tussen 1997 en 2009 aan de slag met zijn eigen dansrepertoire, opgedaan bij o.a. Wim Vandekeybus en Rosas, voor de creatie van een reeks voorstellingen die dit repertoire als thema nemen. Schilders plaatst zich binnen het debat rond dansrepertoire, re-enactments en documentatie dat zich de voorbije tien jaar ontwikkelde. Ze put dan ook uitvoerig uit het bestaande onderzoek en uit de verschillende denkpijlers om de relatie tussen dans en verleden te benaderen. De analyse in deze derde publicatie in de reeks *AGENT – New Theses in Performance Research*, een samenwerking tussen Kati Röttger (UvA) en Katharina Pewny (UGent), gaat voluit voor het levende geheugen dat het lichaam van de danser/choreograaf is. Het belang van een belichaamde praktijk en dus ook een belichaamd geheugen, wordt hier tegenover het ‘dode’, stabiele archief geplaatst. Schilders volgt hier theoretici zoals Rebecca Schneider en Diana Taylor, die *the performer’s body as residue* (Schneider) naar waarde schatten. Ook de analyse van de choreograaf als curator (en vice versa) past hier mooi. Dunoyer stelt zijn repertoire opnieuw samen tot een nieuwe creatie, bestaande uit ‘oude onderdelen’.

Vernieuwend wordt Schilders’ werk, wanneer ze het gebruik van verschillende media in dit debat betreft. Foto’s en videobeelden maken immers in het algemeen en in het bijzonder bij Dunoyer, deel uit van de herinneringspraktijk. Het actief zoeken naar een her(be)leving van het dansmateriaal via beeldmateriaal is wat Dunoyers en Schilders’ werk boeiend maakt. Hierbij gaat het voornamelijk om het actief creëren van gemedieerd materiaal, voor en tijdens de voorstellingen. De werking van media als consoliderend materiaal wordt tegen gegaan door deze steeds te koppelen aan een belichaamde heruitvoering. Deze media zijn zo een *texte troué* (Uebersfeld) die open interpretatie en continue doorwerking toelaten. De verwijzing naar André Lepecki’s notie van virtualiteit is hier op zijn plek. Het verleden en de

media die dit documenteerden, hebben een potentialiteit (Agamben) die in principe oneindig geactualiseerd kan worden, net omwille van de inherente virtualiteit van het verleden. Schilders trekt consequent de lijn door naar de notie van een 'score', als een actieve *texte troué* die naast een documenterende ook een genererende waarde heeft met een verwijzing naar formats zoals Sarma's *Oral Site*. Door op deze manier ontologie (zijn) te vervangen door ontogenese (worden), cirkelt Dunoyers praktijk rond Michel Foucaults notie van het archief en archeologie waarin verleden, heden en toekomst samen komen (Schilders 2014, 25). Schilders neemt in deze analyse stelling tegen de traditionele Westerse archieflogica die het verleden dreigt vast te leggen en zodus ook de interpretatie erg stuurt.

Het is deze kritische politieke laag, die impliciet aanwezig is, maar die helaas niet geëxpliciteerd wordt. Waar Schilders uitblinkt in theater- en danswetenschappelijk discours (de verwijzing naar de Middeleeuwse leespraktijk is daarbij hoogst origineel), ontbreekt het bredere filosofische en politieke perspectief. De kritische benadering van media zou gestoeld kunnen worden door vb. Bernard Stiegler, om de invloed van fotografie en video op geheugenvorming te kunnen koppelen met hoe Dunoyer dit in o.a. *Sister* actief bespeelt. Zo ook voor de meester-leerling relatie die ontwricht wordt in Dunoyers *Solos for others* en *Cadavre Exquis*, waar een uitstap naar Jacques Rancières *mâitre ignorant* tot een extra inzicht zou kunnen leiden. Desalniettemin biedt *Legacies marching on* een interessant overzicht van Dunoyers choreografische werk vanuit een invalshoek die sterk verbonden is met de praktijk zelf. Dit is erg verdienstelijk, eens te meer omdat dit boek een publicatie is van een masterscriptie – het opzet van de AGENT reeks. De hierboven geformuleerde suggesties zijn dan ook eerder een uitnodiging tot verder onderzoek, dan louter een kritiek. Het platform dat AGENT is, krijgt hier ook een pluim. De redactie naar aanleiding van deze boekpublicatie is op zich een mooi voorbeeld van hoe ook onderzoek in andere contexten een tweede leven kan krijgen. De AGENT serie voorkomt het verdwijnen in archieven van sterke masterscripties die kunnen bijdragen aan hedendaags onderzoek en houdt zo – in de geest van *Legacies marching on* – het werk van jonge theoretici levend.

Kristof VAN BAARLE